

VILJELTYJEN SIENTEN
kaupan pitämistä koskevat
LAATUVAATIMUKSET FFV-24

VERSIO 2012

YHDISTYNEET KANSAKUNNAT
New York ja Geneve, 2012

HUOMAUTUS

Pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimuksia käsittelevä työryhmä

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (YK/ECE) pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimusten asettamista ja laadun kehittämistä käsittelevän työryhmän kehittämät kaupan pitämistä koskevat laatuvaatimukset auttavat tukemaan kansainvälistä kauppaa, kannustamaan laadukkaaseen tuotantoon, parantamaan kannattavuutta ja suojaamaan kuluttajien etuja. Näitä laatuvaatimuksia käyttävät viranomaiset, tuottajat, kaupanharjoittajat, tuonti- ja vientiyritykset sekä muut kansainväliset organisaatiot. Ne koskevat erilaisia maataloustuotteita, kuten tuoreita hedelmiä ja vihanneksia, kuivia ja kuivattuja tuotteita, siemenperunoita, lihaa, leikkokukkia, kananmunia ja kananmunatuotteita.

Kaikki Yhdistyneiden kansakuntien jäsenet voivat osallistua työryhmän toimintaan tasaveroisesti. Lisätietoja pilaantumisalttiiden tuotteiden laatuvaatimuksista on verkkosivustossamme osoitteessa www.unece.org/trade/agr.

Nämä tarkistetut viljeltyjä sieniä koskevat laatuvaatimukset perustuvat asiakirjoihin ECE/TRADE/C/WP.7/GE.1/2010/10 ja ECE/TRADE/C/WP.7/2012/8, jotka työryhmä on tarkistanut ja vahvistanut 66. ja 68. istunnossaan.

Huomautus käännöksestä

Suomenkielinen käännös on epävirallinen. Vain työryhmän laatimat englannin-, ranskan- ja venäjänkieliset alkuperäistekstit ovat virallisia.

Tässä julkaisussa käytettyjä ilmaisia ja aineiston esittelytapaa ei tule katsoa Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristön mielipiteenilmaukseksi minkään valtion, maa-alueen, kaupungin tai alueen tai niiden viranomaisten juridisesta asemasta tai niiden rajojen määrittämisestä. Yritysten nimien tai kaupan olevien tuotteiden mainitseminen ei tarkoita Yhdistyneiden kansakuntien tukea niille.

Koko aineistoa voidaan vapaasti lainata tai se voidaan painaa uudelleen, mutta lähde tulee tällöin mainita. Kommentteja tai kyselyitä voi lähettää seuraavaan osoitteeseen:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
[Sähköposti: agristandards@unece.org](mailto:agristandards@unece.org)

Viljeltyjen sienien kaupan pitämistä koskevat laatuvaatimukset FFV-24

I. Tuotteen määritelmä

Nämä vaatimukset koskevat viljeltyjen *Agaricus* (rinnakkaisilmaisu *Psalliota*)¹ -lajin sienien itiöemiä (lisääntymisosia), jotka on tarkoitettu myytäväksi kuluttajille tuoreina, teolliseen jalostukseen tarkoitettuja sieniä lukuun ottamatta.

Viljeltyt sienet luokitellaan seuraaviin kaupallisiin tyypeihin (kauppanuotoihin) ja ennen kaikkea seuraaviin kahteen ryhmään:

- leikkaamattomat sienet, joiden jalan alaosa ei ole leikattu
- leikatut sienet, joiden jalan alaosa on leikattu.

Molemmissa ryhmissä erotellaan toisistaan seuraavat kehitysasteet:

- avautumattomat sienet eli sienet, joiden lakki ei ole lainkaan avautunut
- suojukselliset sienet eli sienet, joiden lakkia ja jalkaa yhdistää suojus
- avautuneet sienet eli sienet, joiden lakki on täysin auennut (olipa lakki oiennut tai laakea, sen reunojen on kaarruttava hieman alaspäin)
- laakealakkiset sienet eli sienet, joiden lakki on täysin auennut (mutta lakin reunat eivät saa olla liian kiertyneet eivätkä liiaksi ylöspäin kaartuneet).

Lisäksi viljeltyt sienet luokitellaan kahteen värityyppiin:

- ”valkoinen”
- ”ruskea” tai ”kastanjanruskea”.

II. Laatu koskevat säännökset

Näiden vaatimusten tarkoituksena on määritellä kauppakunnostettujen ja pakattujen viljeltyjen sienien laatu vientivalvontavaiheessa.

Jos laatuvaatimuksia kuitenkin sovelletaan viennin jälkeen, tuotteissa saattaa näkyä laatuvaatimukseen verrattuna

- vähäistä tuoreuden ja nestejännityksen vähenemistä
- muihin kuin ekstraluokkaan luokitelluissa tuotteissa vähäistä tuotteen biologisesta kehittymisestä ja pilaantumisalttiudesta johtuvaa laadun heikkenemistä.

Tällaisia tuotteita voidaan pitää esillä myyntitarkoituksessa, saattaa myyntiin tai myydä, toimittaa tai pitää kaupan jollakin muulla tavoin ainoastaan, jos ne ovat mainittujen vaatimusten mukaisia. Tuotteiden haltija tai myyjä on vastuussa vaatimustenmukaisuuden noudattamisesta.

¹ Kohdassa V, A. (Tasalaatuisuus) määriteltyihin sekoituspakkauksiin pakattujen viljeltyjen sienien, jotka ovat muuta kuin *Agaricus*-lajia, tulee vastata vähimmäisvaatimuksia.

A. Vähimmäisvaatimukset

Ottaen huomioon kullekin luokalle vahvistetut erityismääräykset ja sallitut poikkeamat viljeltyjen sienien on kaikissa luokissa oltava

- eheitä; leikattujen sienien leikkauspinnan on oltava siisti
- terveitä; tuotteita, joissa on mätää, joiden jalka on voimakkaasti ruskehtava tai jotka ovat muuten pilaantuneet kulutukseen kelpaamattomiksi, ei sallita
- puhtaita, lähes vailla näkyviä muita vieraita aineita kuin kasvualustaa
- tuoreen näköisiä; kannasta ("rodusta") ja/ tai kaupallisesta tyyppistä johtuva helkkojen ominaisväri tulee ottaa huomioon
- lähes vailla tuholaisia
- lähes vailla tuholaisien aiheuttamia vaurioita
- vailla epätavallista pintakosteutta
- vailla vierasta hajua ja/tai makua.

Viljeltyjen sienien kehitysasteen ja kunnan on oltava sellainen, että ne

- kestävät kuljetuksen ja käsittelyn
- saapuvat tyydyttävässä kunnossa määräpaikkaan.

B. Luokittelu

Viljellyt sienet luokitellaan kolmeen luokkaan seuraavasti:

(i) Ekstraluokka

Tähän luokkaan luokiteltujen sienien on oltava erittäin hyvälaatuisia. Niiden on oltava kaupalliselle tyyppille ominaisia. Niiden on oltava hyvin muodostuneita.

Viljeltyjen sienien on oltava lähes vailla kasvualustaa; leikkaamattomien sienien jalassa voi kuitenkin olla kasvualustahiukkasia.

Leikattujen sienien leikkauspinnan on oltava lähes kohtisuora pituusakseliin nähden.

Sienien on oltava virheettömiä, lukuun ottamatta hyvin vähäisiä pintavirheitä, jos nämä eivät vaikuta tuotteen yleisulkonäköön, laatuun, säilyvyyteen tai pakkauksen ulkoasuun.

(ii) I luokka

Tähän luokkaan luokiteltujen viljeltyjen sienien on oltava hyvälaatuisia. Niiden on oltava kaupalliselle tyyppille ominaisia.

Leikattujen sienien leikkauspinnan on oltava lähes kohtisuora pituusakseliin nähden.

Tuotteissa voi kuitenkin olla seuraavia vähäisiä virheitä, jos ne eivät vaikuta tuotteen yleisulkonäköön, laatuun, säilyvyyteen tai pakkauksen ulkoasuun:

- vähäinen muotovirhe

- vähäisiä värivirheitä
- vähäisiä pinnallisia kolhiutumia (painaumia)
- hyvin vähän sisäistä kosteutta jalassa
- vähäisiä kasvualustahiukkasia; leikkaamattomien sienien jalassa voi olla hiukan kasvualustaa.

(iii) **II luokka**

Tähän luokkaan kuuluvat ne sienet, joita ei voida luokitella ylempiin luokkiin mutta jotka vastaavat edellä määriteltyjä vähimmäisvaatimuksia.

Sienissä voi olla seuraavanlaisia virheitä, jos niiden laatuun, säilyvyyteen tai ulkonäköön liittyvät olennaiset ominaispiirteet säilyvät muuttumattomina:

- muotovirheitä
- värivirheitä
- vähäisiä kolhiutumia (painaumia)
- vähäisiä vaurioita jalassa
- hiukan sisäistä kosteutta jalassa
- värjäytyneitä pintakalvoja
- onttoja jalkoja
- kasvualustahiukkasia; leikkaamattomien sienien jalassa voi olla hiukan kasvualustaa.

III. Kokoluokittelua koskevat säännökset

Kokoluokka määritellään lakin halkaisijan ja jalan pituuden perusteella seuraavien vaatimusten mukaan. Jalan pituus mitataan

- avautuneiden ja laakealakkisten sienien osalta lakin alla sijaitsevista heltoista lähtien
- avautumattomien sienien osalta suojuksesta lähtien.

Vähimmäiskoko on

- avautumattomien, suojuksellisten ja avautuneiden sienien osalta 15 millimetriä
- laakealakkisten sienien osalta 20 millimetriä.

Tasakokoisuuden varmistamiseksi saman pakkauksen tuotteiden kokoero saa olla enintään:

(a) Avautumattomat, suojukselliset ja avautuneet sienet

<i>Koko</i>	<i>Lakin halkaisija</i>		<i>Jalan enimmäispituus</i>	
	<i>Enimmäispoikkeama</i>		<i>Leikatut sienet</i>	<i>Leikkaamattomat sienet</i>
Pieni	15–45 mm	)		
Keskikokoinen	30–65 mm	)	1/2 lakin halkaisijasta	2/3 lakin halkaisijasta
Suuri	50 mm ja enemmän	)		

(b) Laakealakkiset sienet

<i>Koko</i>	<i>Lakin halkaisija</i>		<i>Jalan enimmäispituus</i>	
	<i>Enimmäispoikkeama</i>		<i>Leikatut sienet</i>	<i>Leikkaamattomat sienet</i>
Pieni	20–55 mm	)	2/3 lakin halkaisijasta	2/3 lakin halkaisijasta
Suuri	50 mm ja enemmän	)		

Ekstraluokan viljellyissä sienissä tasakokoisuus on pakollista. I ja II luokkaan kuuluvien sienien on noudatettava säädettyä kokolajittelutaulukkoa silloin, kun niistä käytetään nimitystä ”pieniä”, ”keskikokoisia” tai ”suuria”.

IV. Sallittuja poikkeamia koskevat säännökset

Tuotteille, jotka eivät ole asianomaisen luokan vaatimusten mukaisia, sallitaan kaikissa kaupan pitämisen vaiheissa kussakin erässä eräitä laatu- ja kokopoikkeamia.

A. Sallitut laatu-poikkeamat

(i) Ekstraluokka

Viisi prosenttia määrästä tai painosta saa olla viljeltyjä sieniä, jotka eivät vastaa tämän luokan vaatimuksia mutta täyttävät I luokan vaatimukset. Tämän luokan poikkeamien rajoissa enintään 0,5 prosenttia saa olla sieniä, jotka täyttävät II luokan laatuvaatimukset.

(ii) I luokka

10 prosenttia määrästä tai painosta saa olla viljeltyjä sieniä, jotka eivät vastaa tämän luokan vaatimuksia mutta täyttävät II luokan vaatimukset. Tämän poikkeaman rajoissa enintään yksi prosentti tuotteista voi olla sellaisia, jotka eivät täytä II luokan vaatimuksia eivätkä vähimmäisvaatimuksia tai joissa on mätää.

(iii) II luokka

10 prosenttia määrästä tai painosta saa olla viljeltyjä sieniä, jotka eivät vastaa tämän luokan vaatimuksia eivätkä täytä vähimmäisvaatimuksia. Tämän poikkeaman rajoissa enintään kaksi prosenttia tuotteista voi olla sellaisia, joissa on mätää.

B. Kehitystasetta koskevat erityispoikkeamat

	<i>Avautumattomat sienet</i>	<i>Suojukselliset sienet</i>	<i>Avautuneet sienet</i>
Ekstraluokka	5 % määrästä tai painosta saa olla suojuksellisia sieniä	5 % määrästä tai painosta saa olla avautuneita sieniä	5 % määrästä tai painosta saa olla laakealakkisia sieniä
I luokka	10 % määrästä tai painosta saa olla suojuksellisia sieniä	10 % määrästä tai painosta saa olla avautuneita sieniä	10 % määrästä tai painosta saa olla laakealakkisia sieniä

	<i>Avautumattomat sienet</i>	<i>Suojukselliset sienet</i>	<i>Avautuneet sienet</i>
II luokka	25 % määrästä tai painosta saa olla suojuksellisia tai avautuneita sienii	25 % määrästä tai painosta saa olla avautuneita sienii	25 % määrästä tai painosta saa olla laakealakkisia sienii

C. Sallitut kokopoikkeamat

Kaikissa luokissa (jos tuotteet luokitellaan koon mukaan) sallitaan 10 prosenttia määrästä tai painosta sienii, jotka eivät vastaa kokoluokittelua koskevia vaatimuksia.

V. Kauppakunnostusta koskevat säännökset

A. Tasalaatuisuus

Kunkin pakkauksen sisällön on oltava tasalaatuinen, ja pakkaus saa sisältää ainoastaan viljeltyjä sienii, jotka ovat samaa alkuperää, kaupallista tyyppiä, laatu- ja kokoluokkaa (jos tuotteet luokitellaan koon mukaan).

Myyntipakkaus voi kuitenkin sisältää selvästi eri väriä ja/tai muuta kuin *Agaricus*-lajia olevien sienten sekoituksia, jos tuotteet ovat tasalaatuisia ja kunkin värin ja/tai lajikkeen osalta samaa alkuperää.

Pakkauksen sisällön näkyvän osan on edustettava koko sisältöä.

B. Pakkaaminen

Sienet on pakattava siten, että ne tulevat suojatuuksi sopivalla tavalla.

Pakkauksen sisällä käytettävien materiaalien on oltava puhtaita ja sellaisia, etteivät ne vahingoita tuotteita ulkoisesti tai sisäisesti. Kaupallisilla merkinnöillä varustettujen materiaalien, kuten paperien tai tarrojen, käyttö sallitaan, jos painatuksessa käytetään myrkytöntä painoväriä ja kiinnityksessä myrkytöntä liimaa.

Pakkauksissa ei saa olla mitään vieraita aineita, ei myöskään liikaa kasvualustaa.

VI. Merkitsemistä koskevat säännökset

Kussakin pakkauksessa² on oltava merkittynä sen yhdelle puolelle selvin, pysyvin ja pakkauksen ulkopuolelle näkyvin kirjaimin seuraavat merkinnät:

A. Tunnistusmerkinnät

Pakkaaja ja/tai lähettäjä/rahtaaja:

Nimi ja fyysinen osoite (esim. katuosoite/paikkakunta/postinumero/alue ja maa, jos muu kuin alkuperämaa) tai kansallisen viranomaisen virallisesti hyväksymä tunnus³.

² Nämä merkitsemistä koskevat säännökset eivät koske pakkauksissa kaupan pidettäviä myyntipakkauksia.

B. Tuote

- Jos sisältö ei ole näkyvissä:
  - Ilmaisu ”viljeltyjä sieniä”
  - Ilmaisu ”leikattuja” tai ”leikkaamattomia”
  - Väri, jos muu kuin ”valkoinen”.
- ”Sienisekoitus” tai vastaava ilmaisu, kun kyseessä on selvästi eri väriä ja/tai muuta kuin *Agaricus*-lajia olevien sienien sekoitus. Jos tuote ei ole näkyvissä, värit ja/tai lajike on mainittava.

C. Tuotteen alkuperä

- Alkuperämaa⁴ ja vapaavalintaisesti tuotantoalue tai kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason paikannimi.
- Kun kyseessä on selvästi eri väriä ja/tai muuta kuin *Agaricus*-lajia sekä eri alkuperää olevien viljeltyjen sienien sekoitus, kunkin värin ja/tai lajikkeen nimen välittömässä läheisyydessä on mainittava sen alkuperämaa.

D. Kaupalliset tiedot

- Luokka
- Koko (jos tuote on luokiteltu koon mukaan) ilmaistuna lakin vähimmäis- tai enimmäishalkaisijan mukaan tai nimityksellä ”pieniä”, ”keskikokoisia” tai ”suuria”
- Kehitysaste (vapaaehtoinen).

E. Virallinen tarkastusmerkintä (vapaaehtoinen)

Hyväksytty 1970

Tarkistettu viimeksi 2012

OECD:n hedelmien ja vihannesten kansainvälisten vaatimusten soveltamista koskevassa järjestelmässä on julkaistu näiden laatuvaatimusten soveltamista koskeva kuvitettu opas. Julkaisu on saatavilla OECD:n kirjakaupasta osoitteesta www.oecdbookshop.org.

---

³ Useiden maiden kansallinen lainsäädäntö edellyttää nimen ja osoitteen avointa ilmoittamista. Jos käytetään tunnusta, merkintä ”pakkaaja ja/tai lähettäjä (tai vastaava lyhenne)” on lisättävä lähelle tunnusta, ja tunnuksen edessä on oltava hyväksyjämaan ISO 3166 (alpha) -maa- tai aluekoodi, jos hyväksyjämaa ei ole sama kuin alkuperämaa.

⁴ Täydellinen tai yleisesti käytetty nimi.